

Informatiepakket

Naar aanleiding van het webinar op 22 november 2022

Slimme energie-oplossingen voor bedrijven

Webinar

Webinar terugkijken

Klik [hier](#) om het webinar te bekijken

Q&A van het webinar

Klik [hier](#) om de Q&A te bekijken

Taskforce Energie-Infrastructuur

Klik [hier](#) voor meer informatie over de Taskforce Energie-Infrastructuur Noord-Holland

Korte animatie over de werking van het elektriciteitsnet

Klik [hier](#) om het filmpje te bekijken

Slimme energie-oplossingen

Toolbox

Klik [hier](#) voor een overzicht van slimme energie-oplossingen

Congestiemanagement

Klik [hier](#) voor meer informatie

Tijdelijk afschakelen

Klik [hier](#) voor meer informatie

Dynamisch terugleveren

Klik [hier](#) voor meer informatie

Flexmarktontwikkeling

Klik [hier](#) voor meer informatie

Transportschaarste

Actuele informatie over huidige beschikbare capaciteit

Klik [hier](#) voor meer informatie

Check uw situatie met de postcodechecker

Klik [hier](#) voor meer informatie

Vragen en antwoorden

In het webinar van 22 november over slimme energieoplossingen voor bedrijven kon u op meerdere momenten vragen stellen. In deze Q&A zijn zowel veelgestelde vragen, alsook de vragen die gesteld zijn tijdens het webinar verdeeld in de volgende categorieën: (1) vragen over transportschaarste in het algemeen, (2) vragen die betrekking hebben op de oplossingen en aanpak van de Taskforce Energie-Infrastructuur Noord-Holland en (3) overige vragen.

1. TRANSPORTSCHAARSTE ALGEMEEN

Hoe anticiperen netbeheerders op de groei in vermogen en waarom zijn netuitbreidingen niet eerder gestart?

De netbeheerders werken voortdurend aan het energienet van vandaag en morgen. Dit doen ze vanuit het maatschappelijk belang om energie voor iedereen betrouwbaar, betaalbaar en bereikbaar te houden. De toename van elektriciteit door de samenleving, en de snelle opkomst van duurzame opwek was zeker voorzien. Echter, de investeringsplannen van netbeheerders worden getoetst op doelmatigheid door de ACM waardoor plannen al in een vroegtijdig stadium concreet genoeg moeten zijn om netten eerder uit te kunnen breiden. Daarnaast is het helaas onmogelijk om overal tegelijkertijd het net uit te breiden. De oproep is dan ook aan gemeenten, ondernemers en ontwikkelaars om ambities zo snel als mogelijk kenbaar te maken en aan te melden bij Liander op mijnaansluiting.nl of mijnliander.nl.

Liander breidt het elektriciteitsnet op dit moment op veel plaatsen uit om op de vermogensgroei te anticiperen. Dit kost helaas veel tijd, onder meer door de beperkt beschikbare fysieke ruimte en de lange procedures in de voorbereiding waarin veel afhankelijkheden zitten met de omgeving. Het realiseren van netverzwaringen duurt daardoor in de regel langer dan het realiseren van bijvoorbeeld een plein met snelladers of een zonneweide. Dit levert in veel gebieden dan congestie en/of transportbeperkingen voor een bepaalde periode op. Dit vinden de netbeheerders uiteraard zeer vervelend en ze doen er alles aan om deze periode zo kort mogelijk te houden. Meer uitleg / achtergrond bij deze vraag vindt u hier: [Hoe werkt het elektriciteitsnet? - YouTube](#)

Krijgen maatschappelijke instellingen bij aansluiten de voorkeur ten aanzien van bedrijven?

Netbeheerders werken volgens het *first come, first serve*-principe. Klanten die bovenaan op de wachtlijst staan worden het eerst geholpen. Dit is wettelijk zo geregeld.

Wordt de congestie heviger de komende jaren?

Voor Noord-Holland boven het Noordzeekanaal geldt dat vrijwel het gehele gebied voor levering 'op slot' zit. Dit zal zonder netverzwaringen de komende jaren niet direct opgelost worden. Slimme oplossingen, zoals congestiemanagement, zijn daarom de komende jaren essentieel om toch meer vanuit het bestaande net kunnen faciliteren.

Hoe gaan jullie met ondernemers om die een transportbeperking hebben gekregen?

Voordat de ondernemer een transportbeperking krijgt zal de netbeheerder eerst onderzoeken of een technische aanpassing in het elektriciteitsnet het knelpunt kan oplossen. Is dit niet het geval, dan wordt gekeken of een tijdelijke oplossing mogelijk is voor de klant. Voorbeelden van deze oplossingen zijn congestiemanagement, dynamisch terugleveren en tijdelijk afschakelen. In de praktijk zien we dat deze oplossingen niet altijd geschikt zijn voor iedere klantsituatie. Indien er geen tijdelijke oplossing mogelijk is zal de klant een transportbeperking krijgen. Ondertussen gaat Liander het lokale elektriciteitsnet aanpassen, zodat de transportbeperking uiteindelijk weer opgeheven kan worden. De doorlooptijden van de netwerzaamheden zijn vooraf lastig te bepalen. Factoren als omvang van het totale project, vergunningstrajecten, het aantal beschikbare technici en de samenwerking met de regio kunnen de doorlooptijden beïnvloeden. We begrijpen dat de klant behoefte heeft aan perspectief en daarom melden we bij het aankondigen van transportschaarste ook een indicatiejaar wanneer de werkzaamheden m.b.t. het knelpunt is opgelost. Een overzicht van de transportschaarste gebieden en de te verwachten oplossing en oplossingstermijn vind u hier: <https://www.liander.nl/transportschaarste/beschikbaarheid-capaciteit>

Kunnen bestaande grootverbruik aansluitingen ook verplaatst worden en het vermogen meenemen?

Dit is afhankelijk van de situatie en aan specifieke voorwaarden gebonden. In de praktijk zien wij dat dit zeer beperkt mogelijk is.

Kunnen nieuwe plannen of uitbreidingsplannen voor bedrijfsgebouwen doorgaan in congestiegebieden?

Dit hangt af van de locatie en het type aansluiting dat gevraagd wordt. In congestiegebieden worden kleinverbruikers (dit betreft aansluitingen t/m 3x80Ampère) nog altijd aangesloten, maar zullen grootverbruikers (aansluitingen groter dan 3x80Ampère) tijdelijk een transportbeperking krijgen totdat de netaanpassingen gereed zijn.

Is de congestie op het net continu, of zijn er momenten op de dag dat het net minder belast is?

Netcongestie vindt plaats op momenten. U kunt het zien als file op een snelweg met het verschil dat op een elektriciteitsnet geen file mag ontstaan om de betrouwbaarheid van het elektriciteitsnet niet in het geding te laten zijn. De beperkingen gelden daardoor 24/7. Als er flexibel vermogen beschikbaar is, biedt dit weer enige ruimte op het net. Tevens wordt er gekeken naar de mogelijkheden tot het inzetten tijdsgebonden transportovereenkomsten, waardoor er binnen tijdsbandbreedtes mogelijk meer vermogen afgenomen kan worden.

Vragen en antwoorden

2. OPLOSSINGEN EN AANPAK TAKSFORCE ENERGIE-INFRASTRUCTUUR NOORD-HOLLAND

Welke oplossingen kan Liander aanbieden aan bedrijven zolang de netwerk problemen niet opgelost zijn?

Er is Liander alles aan gelegen om u als klant aan te sluiten. Bij een aanvraag bekijkt de netbeheerder dan ook welke mogelijkheden er zijn. Dit kunnen zijn:

- (1) Net-technische oplossingen, zoals het herverdelen van belasting;
- (2) Congestie management, waarbij met bedrijven wordt onderzocht in hoeverre pieken kunnen worden uitgesmeerd en;
- (3) Klantspecifieke oplossingen, zoals dynamisch terugleveren.

Indien deze mogelijkheden geen oplossingen bieden, is Liander genooddacht een tijdelijke transportbeperking op te leggen totdat netaanpassingen zijn uitgevoerd.

Wat is congestie management?

Congestie management is een tijdelijke methode om een transportbeperking indien mogelijk te voorkomen. Deze kan toegepast worden als overbrugging tot het moment waarop de benodigde netverzwaring gerealiseerd is. Deze procedure staat beschreven in de Netcode Elektriciteit. Met congestie management verdelen we de beperkte ruimte op het elektriciteitsnet. Dit doen we op momenten dat de vraag naar transport van elektriciteit hoger is dan wat het elektriciteitsnet aankan. Is deze vraag op een bepaald tijdstip te groot? Dan kunnen zakelijke grootverbruikers tijdelijk en tegen een vergoeding minder elektriciteit verbruiken of terugleveren. De ruimte die daarmee vrijkomt, kunnen wij verdelen onder andere klanten. Zo krijgen meer klanten met een grootverbruikaansluiting hun gewenste elektrische vermogen. Congestie management is vaak tijdelijk van aard, totdat de netverzwaringen zijn uitgevoerd en er weer voldoende capaciteit beschikbaar is. Dat is het moment dat ook de congestie wordt opgeheven.

Buiten slimme oplossingen is wellicht slimme besparingen een actie die zowel bedrijven als Liander mogelijkheden en ruimte geeft op het net. Wordt daar ook over nagedacht en hoe die kennis onderling gekoppeld aan elkaar.

Besparen is natuurlijk altijd verstandig. Besparing van de piekafname levert bovendien een lager transporttarief op. Het onderling afstemmen van piekafnamen gebeurt nu al bij congestie management. Vanuit het Duurzame Ondernemersloket en samen met het Ontwikkelingsbedrijf NHN worden op steeds meer bedrijventerreinen trajecten gestart, waarbij er in de eerste plaats gekeken wordt naar energiebesparing. In 2023 komt er weer een nieuwe provinciale ('HIRB') subsidie voor duurzame gebouwgebonden energiemaatregelen voor bedrijven op bedrijventerreinen

Monitort Liander proactief of er zich (tijdelijke) oplossingen voordoen voor een klant?

Ja, Liander monitort proactief. We proberen zoveel mogelijk klanten in gebieden met transportschaarste te voorzien van transportvermogen door tijdelijke oplossingen toe te passen in het elektriciteitsnet. Wanneer een nieuwe tijdelijke oplossing beschikbaar is, zal altijd eerst gecontroleerd worden of klanten met een bestaande transportbeperking hiervoor in aanmerking komen.

We willen in Nederland veel bouwen maar lopen nu o.a. tegen stikstofregels aan. Heeft dat ook invloed op de nieuwbouw projecten van de netbeheerder?

Voor de netuitbreidingen kan het zijn dat de netbeheerder door stikstofregels tegen vertragingen zal aanlopen. Dit hangt af van de uitbreidingslocaties t.o.v. de Natura 2000-gebieden en de beschikbaarheid van stikstofloze werktuigen.

Kijkt de netbeheerder bij het toekennen/overschrijden van het gecontracteerd transportvermogen naar gelijktijdigheid of het uur op de dag? Nu krijgen ondernemers namelijk bij overschrijding op een zonnige dag een waarschuwing, terwijl dit geen impact heeft op de afnamecongestie.

Congestie kan twee richtingen op spelen: voor verbruik of opwek van elektriciteit. Er kan in een gebied dus congestie zijn voor afname, terwijl er nog ruimte voor opwek is (of andersom).

Wordt er ook samengewerkt met de andere netbeheerders qua plan van aanpak?

Ja, gezien het een landelijk probleem betreft werken netbeheerders continu samen en bovendien werken zij in dezelfde wettelijke kaders. In Noord-Holland werken de provincie, Tennet (de beheerder van landelijke koppelnet) en Liander samen aan het uitbreiden van de netcapaciteit in Noord-Holland. Klik [hier](#) voor meer informatie over de Taskforce Energie-Infrastructuur Noord-Holland.

Wordt de reservecapaciteit van het net ook al benut?

Ja, voor teruglevering wordt momenteel de reservecapaciteit ('de vluchtstrook') van het net al gebruikt - als de klant dat wil. Er wordt ook nagedacht om dit voor andere toepassingen te gaan doen, bijvoorbeeld voor batterijen. Dit ligt momenteel bij de ACM ter beoordeling. Het is op dit moment onduidelijk wanneer de ACM hier uitsluitsel over geeft.

Zijn de investeringen voor Hollands Kroon voldoende om het netwerk toekomstbestendig te maken. De investeringen in Hollands Kroon zien er onderbelicht uit t.o.v. de rest van Noord-Holland.

Ja, om het netwerk in Hollands Kroon toekomstbestendig te maken wordt gewerkt aan de uitbreidingen van bestaande stations en aan een nieuw station. Hiermee wordt geïnvesteerd om in de groei voor de komende decennia in Hollands Kroon te voorzien. Echter, het bouwen van een nieuw station kent helaas ook lange doorlooptijden en is afhankelijk van grondverwerving en procedures.

Heeft Liander ook investeringen gepland in opslag, zodat de ongelijktijdigheid in de lokale vraag en lokale duurzame opwek gekoppeld kan worden?

De activiteiten van gereguleerde netbeheerders, zoals Liander, staan vermeld in de elektriciteitswet, de Netcode. Deze activiteiten beperken zich tot de transport en levering van elektriciteit en aardgas. Op grond van artikel 17 en 17a Elektriciteitswet is het netbeheerders in beginsel verboden goederen en diensten te [leveren](#) waarmee zij in concurrentie treden met producenten van energie. De Autoriteit Consument en Markt (ACM) beschouwt energieopslag tot op heden als een activiteit voor de markt, waardoor het wettelijk verboden is voor Liander om energie op te slaan. De netbeheerders juichen deze initiatieven, die de belasting op het net beperken, overigens wel toe.

Vragen en antwoorden

3. OVERIGE VRAGEN

Wat is de rol van Liander in pilots om innovaties te stimuleren?

De rol van Liander in pilots is beperkt en hangt in veel gevallen af van het type pilot. Pilots die bijvoorbeeld over energieopslag gaan bevinden zich in het vrije domein. Hierin zal de markt een grotere rol spelen dan Liander. Wel kijkt Liander uitvoerig naar pilots op het gebied van congestiemanagement om mogelijkheden te onderzoeken voor partijen in gebieden met schaarste.

Hoeveel waterstof mag er opgeslagen worden en wat zijn de eisen die erbij horen?

Dit is niet geheel duidelijk. U kunt bij de gemeente navragen welke vergunning hiervoor nodig is

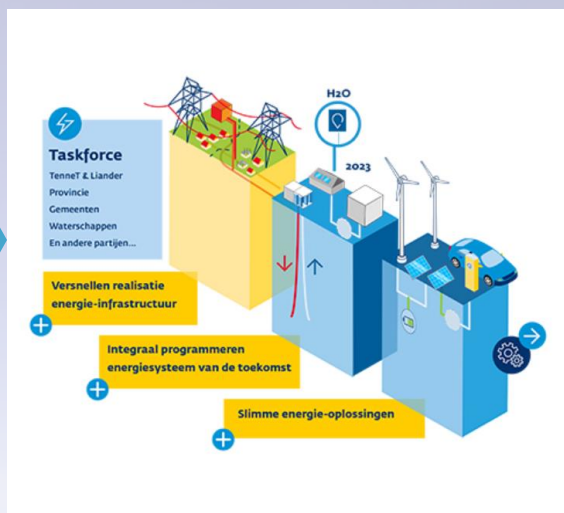
Zonnepanelen zijn effectief maar werken met name in de zomer, terwijl er vooral in de winter behoefte is aan energie. Gaat dat wel goed?

Nederland kent verschillende energiebronnen. Op zonnige dagen kunnen we een deel van de vraag naar elektriciteit vervullen met zonne-energie. In de winter geldt dit meer voor windenergie. De overige stroomvraag wordt opgevangen door opwekcentrales. Dit kenmerkt het belang van een goede energiemix. Daarnaast wordt het gebruik van verschillende opslagmethodes (in warmte, gas of elektra) steeds noodzakelijker én worden deze betaalbaarder.

Gaan netbeheerders ook werkzaamheden verrichten op het laagspanningsnet?

De elektrificatie van de mobiliteit en bijvoorbeeld de verduurzaming van woningen leiden tot een zwaarder gebruik van het laagspanningsnet. Hierdoor zien we op verschillende locaties in het laagspanningsnet spanningsklachten ontstaan. Ook in het laagspanningsnet gaat Liander daar waar noodzakelijk in de komende jaren werkzaamheden verrichten. Heeft u nu storingen of klachten? Storingen of klachten op het laagspanningsnet kunnen worden gemeld bij tkc.spanningsklachten@alliander.com of telefonisch op 0800-9009.

Voor uw vragen
over de Taskforce Energie-
Infrastructuur?

Taskforce Energie-
Infrastructuur Noord-Holland -
Provincie Noord-Holland

Voor uw vragen
over uw zakelijke
energieaansluiting?

Neem gerust contact
op met Liander

Grootzakelijke
Klantenservice
088 5426362
zakelijke.klant@liander.nl

